

Uddannelsesudvalget (2. samling)
UDU alm. del - Bilag 195
Offentligt

NOTAT

Minihøring om implementeringen af ungdomsuddannelse for unge med særlige behov den 2. april 2008 på Christiansborg

KL takker for invitationen til at fremføre hovedsynspunkter vedrørende implementeringen af den nye ungdomsuddannelse. De kan sammenfattes i følgende overskrifter:

Den største udfordring for implementeringen:

- Uddannelsen er dyrere end forudsagt, og kan tilsyneladende vanskeligt implementeres indenfor de økonomiske rammer, som var beskrevet i lovforslaget.

Dertil kommer:

- I processen omkring implementeringen af uddannelsen har der kun været begrænset dialog mellem KL, Undervisningsministeriet og Finansministeriet vedrørende økonomien og uddannelsen som helhed.
- Tilrettelæggelsen af uddannelsen, især forsørgelsesgrundlaget for eleverne, er bureaukratisk og i visse tilfælde behæftet med lovkonflikter.
- Kommunerne er i øvrigt positive, men rammerne for opgaveløsningen, herunder især den uafklarede økonomi, giver vanskelige arbejdsbetingelser for implementeringen.

Det største udfordring for implementeringen:

Uddannelsen er dyrere end forudsagt

En betydelig knast for implementeringen af uddannelsen er den uafklarede økonomi. I lovforslaget har Undervisningsministeriet budgetteret med en årlig udgift på 160.900 kr. pr. elev. Efter beregninger baseret på vurderinger fra en række eksperter er dette beløb snarere som minimum en årlig udgift på 250.000 kr. pr. elev.

Den 27. marts 2008

Jnr 03.01.00 P22
Sagsid 000191704

Ref JBA
jba@kl.dk
Dir 3370 3230

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

Et øjebliksbillede via en netop gennemført rundspørge til et mindre antal kommuner viser skønnede årlige udgifter på mellem 225.000 og 365.000 kr. pr. elev.

Flere faktorer er med til at presse prisen højere op end forudsat af Undervisningsministeriet. De væsentligste er følgende:

- Prisen på uddannelsespladser
- De unges retskrav på uddannelsen
- Holdstørrelserne
- Personalenormeringer og løn
- Praktik
- Vejledning

Faktorerne uddybes her under.

Kommunerne baserer i mange tilfælde deres tilrettelæggelse af uddannelsen på de eksisterende uddannelsessteder, som anbefalet af Undervisningsministeriet ved flere lejligheder. Prisen for en uddannelsesplads er ofte højere end forudsat i Undervisningsministeriets beregninger. Den højere pris skyldes en række kvalitets- og driftsmæssige forhold omkring tilrettelæggelsen af uddannelsen på uddannelsesinstitutionerne.

De unge har som bekendt et retskrav på uddannelsen. Den generelle vurdering fra eksperter er, at retskravet vil øge aktiviteten på uddannelsen ift. de hidtidige amtsligt forankrede uddannelses tilbud, som danner grundlag for den økonomiske beregning. Retskravet vil desuden gøre målgruppen bredere, således at også mere ressourcekrævende unge vil få ret til uddannelsen. Begge forhold er en intention med den nye lov. Men den økonomiske beregning tager ikke højde for udgiftsvæksten som følger deraf.

Den bredere målgruppe har bl.a. konsekvenser for holdstørrelserne. Efter KL's oplysninger er seks elever pr. hold ikke et realistisk gennemsnit, som det er forudsat i Undervisningsministeriets beregninger. At dømme efter den gennemførte rundspørge er seks elever pr. hold derimod maksimum for holdstørrelsen. Besvarelsene fordeler sig mellem to og seks elever pr. hold.

På samme måde viser tilbagemeldingerne fra eksperter, at lovforslagets økonomiske beregninger kalkulerer med personalenormeringer, som er sat for lavt ift. virkeligheden. Desuden er lønindplaceringen for de pågældende medarbejdere sat for lavt. Ancienniteten for lærere, pædagoger og pædagogmedhjælpere er højere end gennemsnittet. Man vælger at ansætte mere erfarne folk til denne type undervisning.

Praktik udgør op til 280 timer ud af de årlige 840 undervisningstimer. I de økonomiske beregninger er praktikken gratis. I virkelighedens verden vil det i nogle tilfælde være nødvendigt, at betale for praktik på beskyttede værksteder. I andre tilfælde vil det kræve personaleressourcer for en virksomhed, at stille en praktikplads til rådighed. Af samme grund vil virksomheden tage sig betalt for en praktikplads.

Endelig er der hele vejledningsdelen af uddannelsen. Ifølge eksperter er vejledningen det kit, som skal holde det individuelle uddannelsesforløb sammen for den unge. Generelt er det KL's opfattelse, at Undervisningsministeriet har undervurderet vejledningens omfang og betydning. I udmeldinger fra Undervisningsministeriet og Finansministeriet, er der desuden usikkerhed om, hvorvidt vejledningen og det 12-ugers introduktionsforløb skal regnes ind i de 840 årlige undervisningstimer. Det spørgsmål har stor betydning for omkostningerne ved uddannelsen og antallet af reelle undervisningstimer for de unge.

Dertil kommer:

Processen omkring implementeringen

Det er sjældent set, at de økonomiske rammer for en ny opgave ikke er aftalt mere end et halvt år efter lovens ikrafttræden. Det er selvsagt centralt for kommunerne at kunne budgettere med en ny opgave for at kunne organisere, tilrettelægge og implementere den. KL har derfor ved flere lejligheder forsøgt at optage dialog med Finansministeriet og Undervisningsministeriet om den uafklarede økonomi. I sommeren 2007 blev det aftalt, at parterne skulle nedsætte en hurtigarbejdende arbejdsgruppe, som skulle løse problemet.

Arbejdsgruppen har afholdt et møde i midten og et møde i slutningen af august 2007. Der har ikke været yderligere møder i arbejdsgruppen. De to Ministerier har udsat og aflyst møder med KL. I den forbindelse var Folketingsvalget en afbrydelse af ca. to-tre ugers varighed.

Til arbejdsgruppen har KL indhentet informationer fra en bred kreds af kommunale eksperter og praktikere og udarbejdet vurderinger af uddannelsens omkostninger på dette grundlag. KL har således efter aftale spillet ud med et bud på dokumentation af omkostningerne. Finansministeriet og Undervisningsministeriet har undladt at gå i dialog om dette materiale.

Generelt har der i hele forløbet omkring uddannelsen, inklusive det lovforberedende arbejde, været megen lukkethed og manglende vilje til at lytte, hvilket efter KL's opfattelse ikke gavner implementeringen af uddannelsen.

En afklaring af de økonomiske rammer om uddannelsen vil sætte fart i implementeringen. Det bør være i alles interesse.

Tilrettelæggelsen af uddannelsen

Forsørgelsesgrundlaget for de unge i uddannelsen skal udgøres af de ydelser, som de unge er berettigede til jf. deres arbejdsmarkedsparathed, sociale situation og handicap. Denne tilsyneladende enkle løsning på forsørgelsesgrundlaget er i virkeligheden ikke så enkel. Hvis de unge skal oppebære ydelser hjemlet fx i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, så skal de også opfylde de selvstændige formål, som er beskrevet i denne lov.

Fra starten har samspillet mellem Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og bl.a. Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats ikke været afklaret. Nogle af de væsentlige spørgsmål, fx om muligheden for at lade kontanthjælp og revalidering indgå som forsørgelsesgrundlag er i efteråret og vinteren 2007-2008 blevet nogenlunde afklaret. Men nye spørgsmål dukker op.

Ikke kun forsørgelsen rejser spørgsmål om lovgivningsmæssige samspil. Fx ser det p.t. ud som om, at kommunerne ikke kan forankre det politiske ansvar for uddannelsen samme sted som beskæftigelsesindsatsen, selvom forsørgelsesgrundlaget i en del tilfælde vil være hjemlet her. Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov giver tilsyneladende ikke hjemmel til uddannelsesforløb på gymnasier, selvom der p.t. gennemføres forsøg med gymnasiale autisme-klasser.

Der er behov for et brugervenligt overblik over de relevante lovgivningers samspil. Det vil lette kommunernes implementering af uddannelsen.

Kommunerne er positive, men

Efter KL's vurdering er den kommunale implementering af uddannelsen i fuld gang, men langt fra afsluttet. Der er stort fokus på uddannelsen, dog desværre ofte i form af frustration og spørgsmål og uklarhed vedrørende rammerne for uddannelsen. Især den uafklarede økonomi giver anledning til problemer ved budgetteringen af opgaven. Ikrafttrædelsestidspunktet den 1. august 2007 er urealistisk, som KL tidligere har påpeget. Og de mange spørgsmål om elevernes forsørgelsesgrundlag giver anledning til uklarhed. Disse forhold giver kommunerne vanskelige arbejdsbetingelser med implementeringen af den nye uddannelse. Det vil uvægerligt i nogle tilfælde gå ud over de unge, som skal have uddannelsen.

Det er KL's opfattelse, at Undervisningsministeriet ikke har bidraget tilstrækkeligt til at lette disse problemer og dermed implementeringen af ud-

dannelsen i kommunerne. Til gengæld har undervisningsministeren udsendt hørdebrev til landets kommunalbestyrelser og med løftet pegfinger påpeget, at loven er trådt i kraft. Desuden har Undervisningsministeriet ved flere lejligheder fremhævet brugernes klagemuligheder.

At dømme efter KL's løbende dialog med kommunerne er man i øvrigt positiv overfor den nye uddannelse i sig selv. Den vurderes fra mange sider som et godt tilbud til målgruppen.

Folketingets uddannelsesudvalgs høring om
Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Positiv og fremsynet lov

Generelt ser DLF loven som en positiv og fremsynet nyskabelse, med mange gode ambitioner. Det er positivt, at denne gruppe unge nu har et retskrav på en ungdomsuddannelse, så de nu bliver uddannelsesmæssigt ligestillede med andre unge.

Det er positivt, at det er præciseret, at ungdomsuddannelsen skal være individuel tilrettelagt, så uddannelsen tager afsæt i den enkeltes muligheder og potentialer

Det er også positivt, at det er præciseret at hovedvægten skal lægges på uddannelse og ikke på socialpædagogiske, behandlingsmæssige eller andre ikke-uddannelses tiltag, som tilbuddene til personer med handicap og andre med særlige behov ofte tager afsæt i.

Økonomien

Lovens økonomiske forudsætninger er problematiske.

Den aktuelt uafklarede situation mellem kommuner og staten om økonomien kan se ud til at være defacto begrundelse for, at elever med særlige behov ikke får den uddannelse, de nu har ret til. Det er urimeligt, at disse unge dermed bliver gidsler i et økonomisk spil.

Herudover er det de færreste kommuner har tradition for at regne med udgifter til denne elevgruppe. Før strukturreformen var området overhovedet ikke en kommunal udgift.

Efter reformen er det de færreste kommuner, der har overtaget en institution, der udbyder undervisning/uddannelse til unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov.

De fleste kommuner har ingen institutioner eller traditioner på området. Hvordan håndterer disse kommuner den del af bloktilskuddet, der stammer fra ungdomsuddannelsen til unge med særlige behov? Er den indgået i det almindelige ungdomsarbejde. Er det brug til sociale eller andre tiltag til gruppen? Eller ??

Supplerende om økonomi

I 2003 udsendte EVA en rapport om specialundervisningen for voksne, der påpegede, at det daværende, eksisterende tilbud til unge var for svagt udbygget og for uensartet, så alt for mange unge ikke fik et undervisningstilbud. Ikke desto mindre er det i store træk kun disse tilbud, der fortsatte frem til strukturreformen, og som derfor indgår i lovens forudsætninger.

F.eks. havde ikke alle amter et systematiske tilbud til unge udviklingshæmmede, og kun enkelte steder var flere potentielle elevgruppe inddraget. Med den nye lov har alle unge med særlige behov et retskrav på ungdomsuddannelse.

Det er derfor svært at se baggrunden for lovens forudsætning om, at der ikke kommer flere elever.

Loven opererer med gennemsnitsudgift på 160.000 (175.000) kr/elev/år – de faktiske udgifter i det "gamle" undervisningstilbud til unge er væsentlig større (typisk fra 200-280.000 kr/elev/år)

Ufuldstændig viden om status

Vi ved, at man flere steder, hvor man havde et tilbud til unge, "fortsætter man, som man plejer". Uanset årsag, så bliver lovens potentiale ikke udnyttet i disse tilfælde. Overordnet, så ved vi ikke præcis hvad der sker på lovens område. Vi hører om enkelte nye initiativer, der retter sig mod nye elevgrupper, og det er positivt, men der ser imidlertid ud til at være langt imellem disse initiativer – længere end man kunne forvente efter lovens hensigter.

Generelt ved vi p.t. ikke meget om:

- I hvilket omfang man er kommet i gang andre steder
- I hvilket omfang nye elevgrupper systematisk får tilbud.
- I hvilket omfang potentielle elever har søgt men ikke opnået uddannelse pga. de økonomiske forhold

Uddannelsens indhold

Ungdomsuddannelse

Loven foreskriver en egentlig ungdomsuddannelse, med et bredt fokus på både det almindelige, det sociale, det faglige, botræningen og det erhvervsrettede.

Det bør præciseres, at der skal være tale om et uddannelsesmiljø. Det er ikke tilstrækkeligt, hvis hovedvægten lægges på det sociale eller beskæftigelsesmæssigt, hvor det uddannelsesmæssige (undervisningen) er en mindre del af tilbuddet.

Det bør præciseres, at der er tale om en ungdomsuddannelse, der skal tage udgangspunkt i et decideret ungdomsmiljø, hvor de unge kan være unge sammen med ligesindede (jfr. Gymnasier, de almindelige erhvervs ungdomsuddannelser, produktionsskoler m.v.). Målet er at forberede de unge på en fuld og ligeværdig deltagelse i voksenlivet, herunder eventuelt videre uddannelse eller erhverv.

En hel del af de unge, som uddannelsen retter sig imod er resurse-mæssigt relativt svage. Det er hverken hensigtsmæssigt for eleven, arbejdspladsen eller samfundet at de bliver presset for hurtigt ud på arbejdsmarkedet.

Individuelle planer

Det er godt, at der skal foreligge en individuel uddannelsesplan for den enkelte elev. Det bør imidlertid også være et krav, at hver af de uddannelsesinstitutioner, der indgår i uddannelsen udarbejder en individuel undervisningsplan for hver enkelt af disse elever. Undervisningsplanen skal beskrive mål for, hvad eleven skal opnå på uddannelsesstedet samt en beskrivelse af, hvordan målet kan opnås.

Kommunerne (UU eller hvem kommunerne ellers sætter til det) skal have den nødvendige specialpædagogiske kompetence til at vurdere, om de enkelte uddannelsesinstitutioner, der indgår i ungdomsuddannelsen reelt har de fornødne specialpædagogiske kvalifikationer og kompetencer til at være relevante uddannelsessteder for de unge.

Organisering

Det ligger heri, at der ikke kan peges på én standard løsning. Der skal være flere muligheder – den individuelle afvejning af indholdet er det afgørende.

Uddannelsen skal altid være hensigtsmæssigt tilrettelagt. Her synes der at være behov for særlig opmærksomhed på bl.a.:

- I praksis kan det være hensigtsmæssigt og effektivt som kerne i denne ungdomsuddannelse at have særlige ungdomsuddannelsesinstitutioner, der har den nødvendige specialpædagogiske kompetence i forhold til gruppen af unge med særlige behov. Sådanne institutioner kan blive videnscentre for kommunerne.
- Lovens forudsætning om 6 elever pr. hold - For at kunne sikre relevans til den store bredde i elevgruppen vil en gennemsnitlig holdstørrelse på 4 være mere realistisk.
- Det store behov for samarbejde på tværs af kommuner. Kun de færreste kommuner vil kunne løfte ungdomsuddannelsesopgaven for samtlige de elevgrupper, der er berettiget til tilbud efter loven.
- Risikoen i hvis nye udbydere uden erfaringer fra området fokuserer mere på prisen (indtægten) end på indholdet. Det bliver let til nye nederlag for de elever, der henvises dertil.
- At den kommunale ungdomsskole lægger sig op ad folkeskolen, og det, der her er brug for er et brud med folkeskolen og dannelsen af et egentligt ungdomsuddannelsesmiljø.
- At UU'erne har eller sikres den nødvendige specialpædagogiske kompetence til at vurdere relevansen af de enkelte elementer, der indgår i uddannelsesplanen for den enkelte elev.

Leif Sort
DLF
31. marts 2008

Minihøring om implementeringen af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov

Folketingets Uddannelsesudvalg d. 2. april kl. 9.00-12.00

Lov om ungdomsuddannelser for unge med særlige behov

Børne- og kulturchefforeningen lagde i høringsvaret til loven stor vægt på det positive i vedtagelsen af loven om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Det har været en hovedkulds start på loven med vedtagelsen herne på et tidspunkt, hvor al planlægning omkring de unge var på plads i mange kommuner. Det rigtige billede af indholdet og konsekvenserne vil derfor også først blive at se rigtigt i løbet af sommeren efteråret 2008 og fremefter.

Det betyder imidlertid ikke, at det ikke har været en rigtig god beslutning for de unge, at der er blevet skabt en ungdomsuddannelse som sætter unge med særlige behov på dagsordenen og med en ungdomsuddannelse, hvor der bliver lagt vægt på både det individuelle og på det, at uddannelsesforløbet ikke skal være en fortsættelse af den skolegang de unge hidtil har gennemgået.

Kommentarerne fra BKF vil tage sit udgangspunkt i:

1. Lovvedtagelsen og betydningen af at noget nyt etableres.
2. Betydningen af afgrænsningen til de andre ungdomsuddannelser, herunder sikringen af at den fulde specialpædagogiske støtte ydes i andre ungdomsuddannelser.
3. Vejledning / optagelse (visitering) og forhold i tilknytning til retskravet og betydningen af opbygningen af et samarbejde omkring ungdomsuddannelsen i den enkelte kommune på tværs mellem familierådgivningsområdet, voksen/handicapområdet, vejledningsområdet, PPR og skoleområdet.
4. Økonomi omkring uddannelsen.
5. Hvornår er det rigtige tidspunkt at vurdere de nye initiativer?

Det samlede materiale som Børne- og Kulturchefforeningen fremlægger udleveres til høringen.

For Børne- og Kulturchefforeningen deltager:

Skolechef Karl Erik Olesen

Medlem af BKF's bestyrelse

Gåskærgade 26-28 Rådhuset

6100 Haderslev

tlf. 74 34 10 21 / mobil 21 21 63 80

keo@haderslev.dk

30.marts.2008

Til
Folketingets Uddannelsesudvalg
2. Udvalgssekretariat
Christiansborg
DK-1240 København K
Att. Udvalgssekretær
Lisa Goth

Danmarks Vejlederforenings oplæg til høring om status på implementering af ungdomsuddannelse til unge med særlige behov onsdag den 2. april 2008.

DVF vil gerne takke Folketingets Uddannelsesudvalg for muligheden for via høringen, at give udtryk for vore synspunkter omkring Lov 564 om unge med særlige behov og implementeringen heraf.

Vi har med fuld tilfredshed noteret os en længe ventet og med spænding imødeset lov, som vi betragtede som en naturlig konsekvens af Danmarks tiltrædelse af såvel Salamanca erklæringen fra juni 1994, som Dakar erklæringen fra april 2004, endelig blev vedtaget i juni 2007, med opstart august 2007 (Lov 564, Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov)

Fra Salamanca erklæringen bør følgende hovedlinier fremdrages:

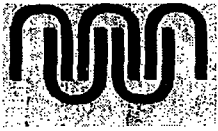
- Danmark erklærer sin "fulde tilslutning til Uddannelse for Alle, idet vi erkender den enorme betydning af at kunne tilbyde uddannelse til børn, unge mennesker og voksne med særlige uddannelsesmæssige behov i det ordinære uddannelsessystem."
- "uddannelsessystemer og uddannelsesforløb skal indrettes og iværksættes på en sådan måde, at de tager hensyn til de store forskelle i egenskaber og behov," for unge.

Kommentarerne i handlingsprogrammet nævner følgende

- "Uddannelsesplanlægning på regeringsplan bør koncentrere sig om uddannelse for alle mennesker, i alle egne af det pågældende land og under alle økonomiske forudsætninger i både offentlige og private skoler."

Specielt omkring de ressourcemæssige krav er følgende nævnt:

- "Det er vigtigt at kombinere menneskelige, institutionelle, logistiske, materielle og finansielle ressourcer fra forskellige ministerielle områder (Uddannelse, Sundhed, Socialvæsen, Arbejdsmarked, Ungdomsanliggender o.s.v.), regionale og lokale myndigheder og andre specialinstitutioner for at opnå den størst mulige effekt. En kombination af en både uddannelsesmæssig og social tilgang til specialundervisning kræver effektive ledelsesstrukturer, som gør det muligt for de mange forskellige instanser at samarbejde både på nationalt og lokalt niveau og åbner op for en forenet indsats fra offentlige myndigheders og organisationers side."

Danmarks Vejlederforening

Fra Dakar erklæringen fra april 2004 om Uddannelse til alle bør følgende fremhæves:

- "Ensuring that the learning needs of all young people and adults are met through equitable access to appropriate learning and life skills programmes."
- "A key challenge is to ensure that the broad vision of Education for All as an inclusive concept is reflected in national government and funding agency policies."
- "Using both formal and non-formal approaches, it must take account of the needs of those with special learning needs"

Følgelig bør alle

- have ret til uddannelse i det ordinære uddannelsessystem
- uddannelserne skal baseres på ligestilling og inkludering,
- uddannelserne skal planlægges og tilrettelægges ud fra den enkeltes behov og forudsætninger med såvel formelle som uformelle tilgange (læringsprincipper/læringsstile),
- man skal kunne tage uddannelser overalt i landet under alle økonomiske forudsætninger,
- det er endvidere vigtigt at sikre sig at uddannelserne iværksættes og implementeres i et tæt samarbejde mellem forskellige ministerielle områder, og en forenet indsats fra offentlige myndigheder og organisationers side såvel nationalt som regionalt.

Hvordan går det med implementeringen af Lov 564?

På det ministerielle område er loven udformet af Undervisningsministeriet med følgende fokus på det undervisningsmæssige perspektiv og med henvisninger til bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne, men omkring forsørgelsesgrundlaget står der flg. i bemærkninger til lovforslaget: "Ungdomsuddannelsen erstatter ikke forsørgelsesmæssige foranstaltninger eller andre sociale ydelser"

Hvilket får den konsekvens at de unge, ikke får SU, men i stedet på grund af denne definition herefter skal have kontanthjælp, revalideringsydelse eller pension, og følgelig bliver omfattet af hermed forbunden lovgivning ex.:

- Bekendtgørelse af lov om social service (social støtte/botilbud)
- Bekendtgørelse af lov om social pension (pension)
- Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (kontanthjælp/aktivering)
- Bekendtgørelse om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m.
- Bekendtgørelse af lov om aktiv socialpolitik (revalidering)

Der er dog ikke henvisninger i Lov 564 eller bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne til retssikkerhedsloven.

Kommunerne skal fastlægge retningslinier og procedurer i forhold til uddannelsen, placere myndighedsansvaret, samt sikre information og tilbud til forældre og elever i grundskolen.

Danmarks Vejlederforening

Ungdommens uddannelsesvejledning skal identificere og indstille potentielle elever og efter godkendelse udarbejde individuel uddannelsesplan i samarbejde med den unge, evt. forældre og uddannelsesinstitutioner.

Betydning:

L564/Service-loven: UU og Socialrådgivere skal have et tæt samarbejde bl.a. vedr. visitation til bolig, personlige hjælpere, aflastning, personlige hjælpemidler, transport, udredning m.m. Uddannelsesplanerne er afhængige af, og skal samarbejdes med servicelovens Handleplaner og Service-skemaer samt § 50 undersøgelser.

L564/LAB loven: UU og Socialrådgivere skal have et tæt samarbejde bl.a. omkring Matchgruppe placering, Ressourceprofil, afklaring, aktivering. Uddannelsesplanerne er afhængige af, og skal samarbejdes med kontanthjælps- og revalideringens aktiverings- og uddannelsesbestemmelser samt vilkår jf. betalingsloven.

Uddannelsesvejlederne er blevet pålagt en meget stor arbejdsbyrde i forhold til, dels at have overblik over hvilke forvaltningsmæssige afsnit, der skal inddrages i processen, dels at have et kendskab til diverse lovgivninger for at undgå at der opstår fortolkningsmæssige divergencer og blokeringer. Uddannelsesvejlederne skal identificere eleverne i grundskolen og sikre at orientering er blevet givet inden udgangen af grundskolen.

Indstillingerne til visitationen skal være veldokumenterede og underbyggede med inddragelse af såvel andre forvaltningsenheder som forældre og institutioner (eksempel på indstillingskema vedlægges som bilag A)

Uddannelsesvejlederne skal være i besiddelse af et omfattende kendskab til specialundervisningstilbud såvel lokalt som regionalt og nationalt – de skal sikre at den unge får det rette tilbud og må derfor ofte indgå i omfattende forhandlinger med institutioner om indholdet af tilbuddet.

Uddannelsesvejlederne skal sikre et omfattende registreringsarbejde i forskellige kommunale systemer og følge uddannelsesplanernes indhold løbende, dels for at kunne foretage opfølgning, dels for at sikre at der til slut kan udarbejdes et kompetencepapir.

I den forbindelse har Uddannelsesvejlederne måttet arbejde på et meget "anarkistisk" grundlag, idet ministeriet ikke har udarbejdet vejledninger, retningslinier og fortolkninger til en så tværsektoriel lov. Endvidere har det vakt forundring, at Undervisningsministeriet ikke har villet indgå i arbejdet omkring tilvejebringelsen af en fælles national portal med informationer til borgerne om loven, med henvisninger til kommunale procedurer og oplysning af uddannelsesstilbud. Undervisningsministeriet forestår selv driften af Institutionsregistret (Institutionsregisteret grupperer uddannelsesinstitutioner og deres afdelinger efter den enkelte institutions hovedformål - typisk i henhold til den institutionslov, institutionen er godkendt efter), men hverken Salamanca erklæringens henvisninger til de institutionelle og logistiske ressourcers tilgængelighed, eller Dakar erklæringens henvisninger til lige adgang for alle til uddannelsesinstitutioner har tilsyneladende været overvejet ved denne beslutning

L564/Retssikkerhedsloven: Ved manglende henvisninger og præciseringer i forhold til Retssikkerhedsloven opstår der omfattende problemer omkring Refusionstilsagn og Mellekommunale udligninger. Endvidere opstår der uklarheder mht. hvem der har det forvaltningsmæssige ansvar i forhold til fremsættelse af tilbud, visitation og økonomi.

Uddannelsesvejlederne løber derfor ind i store problemer, når det skal afklares hvem der har ansvar for udarbejdelse af indstillinger, og udarbejdelse af uddannelsesplaner i forhold til unge, der er bosiddende i kommunen, men som har en anden kommune som betalingskommune. I den forbindelse er det også af stor vigtighed at der bliver truffet klare afgørelser om retningslinier mht. finansieringen af uddannelsen og ansvarsplacering.

Kommunerne skal fastlægge retningslinier og procedurer i forhold til uddannelsen, samt placere myndighedsansvaret.

Ungdommens uddannelsesvejledning skal indstille potentielle elever og efter godkendelse udarbejde individuel uddannelsesplan i samarbejde med den unge, evt. forældre og uddannelsesinstitutioner.

Det forvaltningsmæssige ansvar er ikke entydigt placeret i kommunerne – det er ex. placeret i Børne- Kulturforvaltninger, Socialforvaltninger, Beskæftigelsesforvaltninger. – det har tillige betydning at Ungdommens Uddannelsesvejledning også er forankret i forskellige forvaltningsregi, ex. Børne- Kulturforvaltninger, Jobcentre og fælleskommunale driftsselskaber.

Det må konstateres at denne ”forvaltningsmæssige diversitet” har været blokerende for implementeringen af loven og bestemt ikke er blevet iværksat ud fra et tæt samarbejde mellem forskellige ministerielle områder, og en forenet indsats fra offentlige myndigheder og organisationers side jf. Salamanca erklæringens ord herom.

På nuværende tidspunkt må det konstateres at en del kommuner endnu ikke har fået fastlagt endelige retningslinier og procedurer, men de har fået nedsat diverse arbejdsgrupper. Det betyder for denne gruppe af kommuner, at man endnu ikke har fået placeret myndighedsansvaret og egentlige visitationsudvalg ikke er sammensat – uddannelsen vil derfor ikke kunne iværksættes i disse kommuner endnu.

I en anden gruppe kommuner har man i løbet af efteråret fået procedurer på plads, og de egentlige visitationsudvalg har afholdt de første møder med følgende iværksættelse af uddannelsesforløb. Den sidste gruppe kommuner startede i løbet af efteråret 2007 med såvel visitationsmøder som opstart af uddannelser – og har nu ca. ½ års erfaringer.

Med hensyn til økonomi omkring uddannelserne, har der været, og er der fortsat store problemer. I forbindelse med iværksættelse af loven i aug. 2008, blev der meddelt at der ville blive nedsat et hurtigt arbejdende udvalg mellem Undervisningsministeriet og KL. Vi må dog konstatere at dette udvalg endnu ikke har kunnet fremkomme med noget relevant og tilsyneladende er strandet i interne uoverensstemmelser. Det kan ikke være rimeligt, at ministeriet og KL ikke er i stand til at finde

Danmarks Vejlederforening

en løsning på finansieringen af uddannelsen sat op imod den kendsgerning, at borgere nu i 8 mdr. har haft et retskrav på at kunne få uddannelsen.

Uddannelsesvejlederne skal dagligt finde uddannelsesstilbud til de unge, men det er overordentlig få, der kan levere et meget individualiseret og specialiseret tilbud til 160.900 kr. pr. års elev (ca.13.408 kr./mdr.)

Endvidere burde Undervisningsministeriet også nedsætte en hurtigt arbejdende ministeriel arbejdsgruppe bestående af deltagere fra Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet, Undervisningsministeriet og Arbejdsdirektoratet med henblik på at kunne udarbejde en vejledning til brug for offentlige ansatte omkring Lov 564, herunder præciseringer, beskrivelser og henvisninger til hvordan de forskellige love spiller sammen.

Den babylonske forvirring, der hersker omkring forvaltningsmæssige retningslinier og økonomiske vilkår har absolut været en medvirkende indsats til den langsommelige implementering af Lov 564 i kommunalt regi, og den manglende melding omkring finansieringen i det kommunale regi har direkte været blokerende for implementeringen.

Det er også stærkt bekymrende, at så omfattende arbejdsprocesser overføres til Ungdommens Uddannelsesvejledning uden at der i den forbindelse foretages centrale ressourcemæssige vurderinger. Alt andet lige har Ungdommens Uddannelsesvejledning med Lov 564 i realiteten fået overdraget størsteparten af sagsbehandlingen fra amternes arbejde med den vidtgående og kompenserende specialundervisning (20.2 undervisningen), som ekstra arbejdsområde, uden at det har givet anledning til personalemæssige udvidelser af nævneværdig karakter i de fleste kommuner.

Konkluderende:

- Det er flot og tilfredsstillende at Danmark med Lov 564 lever op til internationale vedtagne standarder.
- Loven er blevet modtaget med tilfredshed af såvel unge og forældre som organisationer, som udtryk for at alle skal have lige ret til uddannelse.
- Lovens implementering i kommunerne er af meget divergerende karakter, svingende fra godt i gang og til ikke i gang. Vi kan anbefale at Undervisningsministeriet sammen med andre relevante ministerier og evt. KL indkalder til temaseminarer omkring Best Practice og vejledninger til beslutningstagere og relevante personalegrupper.
- De økonomiske vilkår omkring uddannelsen er ikke endelig afklaret – Undervisningsministeriet og KL bør leve op til intentionerne i det nedsatte "hurtigt arbejdende udvalg" – og se at blive hurtige – Det må være rimeligt at forlange, at der foreligger en afklaring inden sommerferien – taget i betragtning af, at vi taler om et retskrav for borgerne.
- Lov 564's forankring i mange andre ministerielle lovgivninger, giver anledning til mange frustrationer, misforståelser og fortolkningsproblemer blandt mange kommunale forvaltningsansatte – Vi anbefaler at der nedsættes en tværministeriel gruppe, som udarbejder vejledninger og retningslinier for uafklarede spørgsmål og forvaltningspraksis.

Danmarks Vejlederforening

- Udarbejdelse af de bedste uddannelsesplaner fordrer oversigt og tilgængelighed af udbudde-
ne både lokalt, regionalt og nationalt – denne tilgængelighed bør ikke være arbitrær og base-
ret på tilfældigt privat initiativ. Vi anbefaler derfor at afvisningen etableringen af en national
portal revurderes og at der etableres en sådan evt. i lighed med ex. Tilbudsportalen under
Servicestyrelsen.
- Uddannelserne skal iflg. erklæringerne baseres på ligestilling og inklusion og de etable-
rede EUD institutioner bør i større omfang byde ind med særligt tilrettelagte forløb, sigtende
på modulopbygningen at uddannelsen i Lov 564 – herunder tillige uddanne personalet til
den anderledes målgruppe (ex. kompenserende IT undervisning, tegn til tale, visualiserings-
processer, tegnsprog m.m.)
- Sikre at kvaliteten i og omkring arbejdet med Lov 564 bliver optimalt via personalemæssige
normeringer, der modsvarer indsatsen i Ungdommens Uddannelsesvejledning. Her opfor-
dres til en dialog mellem centralt hold og kommunerne.

Danmarks Vejlederforening ser frem til resultaterne fra høringen og håber at implementeringen af
Lov 564 hermed når et skridt videre og bliver gennemført mere generelt. Vi stiller os naturligvis
gerne til rådighed for et kommende samarbejde eller med yderligere uddybninger eller informatio-
ner.

På vegne af
Danmarks Vejlederforening
Bestyrelses medlem
Erling Annesen

Erling Annesen er til daglig koordinerende UU-vejleder med ansvar for vejledning af unge med særlige behov i Viborg Kommune.
Har desuden ansvar for koordinationen omkring EGU og indstilling/visitation og opfølgning vedr. STU i Viborg Kommune. Sidder i
bestyrelsen for Kuratorfraktionen under Danmarks Vejlederforening og har hermed bestyrelsesplads i Danmarks Vejlederforening.
Sidder i region midtjyllands uu-centres koordinationsgrupper vedr. EGU/STU og Messekoordination.

Indstillingsskema til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov

Lovgrundlag

- LOV 564 af 6. juni 2007 Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov
- BEK nr. 974 af 19. juli 2007 Bekendtgørelse om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov
- BEK nr. 928 af 17. juli 2007 Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om vejledning om valg af uddannelse og erhverv

1. ELEV

Navn	
Cpr.nr.	
Ansøgers adresse	
Tlf.	
Mobiltlf.	
Mail	

2. FORÆLDRE/VÆRGE

Navn	
Cpr.nr.	
Adresse	
Postnr.	
Tlf.	
Mobiltlf.	
Mail	

3. INDSTILLER/VEJLEDER

Navn	
Institution	
Adresse	
Postnr.	
Tlf.	
Mail	

4. KONTAKT OFFENTLIGE MYNDIGHEDER

Forvaltning	
Navn/Tlf./mail	

PPR/Psykolog	
Navn/Tlf./mail	

Læge, fysioterapeut mfl.	
Navn/Tlf./mail	

Øvrige kontakter	
Navn/Tlf./mail	

5. SKOLEGANG

Sidste Grundskole/tlf.	
Beskrivelse af specialforanstaltninger i undervisningen. Herunder pædagogiske anbefalinger. (Evt. beskrive sidste undervisningsplan samt karakterer i centrale fag)	
PPR vurdering og høringer i grundskolen	

6. ANDRE RELEVANTE FORHOLD - VURDERINGER OG KOMMENTARER

Målgruppevurdering	
Lægelige oplysninger	
Behovsbeskrivelse fx kørsel og hjælpemidler. (ved behov for et botilbud skal skema A udfyldes)	
Forældres/værges kommentarer	
Den unges kommentarer	
Kommentarer fra øvrige parter	

7. FREMTID

Beskrivelse af afklaringsforløb	
Udkast til uddannelsesplan	
Kompetencemål	

8. FORSØRGELSESGRUNDLAG

9. UDDANNELSESANSVARLIGE

Institution, kontaktperson og kontaktoplysninger.	

10. EVT. SUPPLERENDE OPLYSNINGER

11. EVT. BOTILBUD (Hvis ansøgeren skal indstilles til et botilbud i forbindelse med ungdomsud-dannelsen, udfyldes skema A: botilbudsskema – her noteres sagsbehandlerens anbefaling)

Sagsbehandlerens anbefaling. Jf. skema A	

12. VISITATIONSINDSTILLING (Hvis det vurderes, at ansøger skal indstilles til et botilbud i forbindelse med uddannelsen, skal det indgå i visitationsindstillingen)

Bemærkninger	
Visitationsindstilling	

Dato.

Elev underskrift

Dato.

Moder underskrift

Dato.

Fader underskrift

Dato.

Indstiller Underskrift

BILAG:

Afhængig af forsørgelsesgrundlagt og evt. botilbud vedlægges relevante bilag

- Matchgruppe indplacering
- Ressourceprofil
- Skema A: Botilbudsskema (skal vedlægges, hvis der indstilles til et botilbud)
- Handleplan (skal vedlægges, hvis der indstilles til et botilbud)
- Serviceskema (skal vedlægges, hvis der indstilles til et botilbud)
- Relevante lægelige oplysninger

NB! Samtidig med fremsendelsen af indstillingen til Visitation-Social, skal der fremsendes en kopi til den unge og forældrene eller værgeren.

LEDERFORSAMLINGEN AF UU-CENTRE

HØRING I UDDANNELSESUDVALGET

OM STATUS FOR IMPLEMENTERING AF UNGDOMSUDDANNELSEN FOR UNGE MED SÆRLIGE BEHOV

2. APRIL 2008 KL. 09.00. – 12.00.

Lederforsamlingen af UU-centre skal indledningsvis kreditere Folketinget for dette lovinitiativ. – Initiativet vil være medvirkende til, at en særlig gruppe af unge med særlige behov nu sikres en mulighed for øget livskvalitet.

Loven er efter vores opfattelse ligeledes ganske enestående set i et internationalt perspektiv og sætter Danmark i både førersaddel og gul trøje, når man indlægger perspektivet : " En særlig indsats for unge med særlige behov ".

Derudover glæder Lederforsamlingen sig naturligvis over, at med dette lovinitiativ vil den stræbsomme, men nødvendige, vej mod, at 95 % gennemfører en ungdomsuddannelse, lettes. – Lederforsamlingen har naturligvis den opfattelse, at vi her taler om en fuldgyldig ungdomsuddannelse,- også set i et statistikperspektiv.

IMPLEMENTERINGEN

Lederforsamlingen skal konstatere, og med beklagelse ift lovens intentioner, at implementering af loven ikke er forløbet tilfredsstillende. – Efter vores overbevisning ligger der flere årsager til grund herfor :

- Tidspunkt for lovens vedtagelse (sommerferien 2007) ift tidspunkt for lovens igangsættelse (august 2007). – Kommunerne har ganske enkelt ikke haft en fair chance for at være klædt på til igangsætning.
- Ikke-tilfredsstillende forhandlingsforløb mellem Finansministeriet og KL ift DUT,- forhandlingerne er, ganske utilfredsstillende, fortsat ikke tilendebragt.

SÆRLIGE UDFORDRINGER, SOM DER IKKE ER TAGET HØJDE FOR I DET VEDTAGNE LOVFORSLAG

Praksis i kommunerne ift udmøntning af tilbuddet er bl.a. besværliggjort pga :

- Uklarheder og problemstillinger ift evt. forsørgelsesdel for unge, som er i målgruppen,- herunder en ofte lang sagsbehandlingstid. – Uddannelsen kunne med fordel være omfattet af SU-lovgivningen.
- Ikke ensartet serviceniveau i de enkelte kommuner. – Uddannelsen burde være statslig for derved at sikre ensartethed i udbud og tilbud.

UDFORDRINGER INDHOLDSMÆSSIGT OG ØKONOMISK

Den ultimative kvalitet i loven er klart, at der er tale om et individuelt tilrettelagt forløb. – Herved sikres kvaliteten i tilbuddet for den unge.

Der består en stor fare i, at den aktuelt uklare forsørgelsesdiskussion for den unge i uddannelsen kan medføre manglende ligestilling og skabe diskrimination. – Man bør sikre gennemsigtighed, ligestilling og strengens gennem SU-lovgivningen.

En stor udfordring i udmøntningen for kommunerne bliver at fastholde fokus på det individuelle aspekt i uddannelses tilbuddet. – Kommunerne skal passe på ikke at falde i den faldgrube, hvor man tager afsæt i eksisterende institutioner og tilbud og derudfra foranstalter et 3-årigt forløb. – Det er ikke den unge, der skal tilpasses tilbuddet, men tilbuddet, der skal tilpasses den unge.

En tredje udfordring bliver lokalt at få kompetenceafklaret forholdet mellem UU - kommune - og uddannelsesentreprenør. – Igen må det bærende princip naturligvis være, at den unge og den unges behov er i fokus,- frem for institutions- og sektorinteresser.

Ungdommens Uddannelsesvejledning er 1. led i kæden ift denne lovgivning, hvorfor succes'en med denne lov meget afhænger af UU'erne. – UU'erne er klar på opgaven og går energisk ind i at definere og tydeliggøre samspil og roller omkring de forskellige aktører på området.

UU'ernes opdrag med en institutions- og sektoruafhængig vejledning, samt UU'ernes rolle omkring uddannelsesplanen skal understøttes og styrkes,- derved opnår man en høj kvalitet for den enkelte unge og i den unges uddannelse,- og dermed tættere på en opfyldelse af lovens intentioner jf § 1.

Oplæg til Folketingets uddannelsesudvalg fra Danske Handicaporganisationer om ungdomsuddannelse til unge med særlige behov

Fra Danske Handicaporganisationers side ser vi den lukkede høring som et yderst velkomment initiativ. Der er behov for, at vi i fællesskab drøfter de muligheder og svagheder, der er i lovgivningen samt følger op således at uddannelsens formål alle steder opfyldes.

1. Overblik og udvikling

Den ny ungdomsuddannelse er som bekendt kommunalt forankret. Ingen har for nuværende det fulde overblik over, hvordan det går i samtlige kommuner. Foreløbige meldinger tyder på meget forskellige tilgange; herunder manglende og mangelfuld opfyldelse af loven.

Handling:

Ministeriet må indhente oplysninger fra samtlige kommuner, således at overblikket over området sikres. Kommunerne indsendte 1. marts i år bagudrettede redegørelser for aktivitet på området. Kommunernes indberetninger giver ikke mulighed for at afdække så væsentlige spørgsmål som:

- hvor er der sat uddannelse i gang?
- hvilke målgrupper henvender uddannelsen sig til?
- hvor mange unge går der på uddannelsen?
- hvilke forventninger er der om udviklingen på området?

Flere spørgsmål kan tilføjes.

Ligeledes er der behov for, at etablere tværkommunale fora med repræsentation fra brugerorganisationerne til samarbejde om og udvikling af den nye uddannelse. Arbejdet i de regionale udviklingsråd, der skal overvåge konsekvenserne af kommunalreformen fungerer ikke. Kommunerne bidrager og deltager ikke, men flytter i stedet al mellemkommunal debat, koordinering, udvikling og aftaler over i kommunekontaktrådene (kktr), hvorfor alene kommunerne får indflydelse på og overblik over udviklingen. Det er helt uacceptabelt, og underminering af såvel en demokratisk og transparent udvikling som af kommunalreformens forudsætninger.

En stadig faglig kvalitetsudvikling kalder desuden på et centralt forum med repræsentation fra kommunerne, handicaporganisationerne og med forbindelser til både pædagogisk forskning og handicapforskningen. Ministeriet må etablere dette.

Lovens styrke

For handicaporganisationerne er der tre helt grundlæggende tilgange til loven:

- Der er tale om et individuelt tilrettelagt tilbud. Forstået på den måde, at tilbuddet skal tilrettelægges så den enkelte får optimal mulighed for at profitere af undervisningen. Det kan være individuel undervisning, det kan være holdundervisning, det kan være praktik, eller det kan være alle tre ting i vekselvirkning, men det er altid med udgangspunkt i den enkelte. Det er således ikke inden for lovens rammer, at personer ikke tilbydes undervisning fordi der eksempelvis ikke er et hold der passer på netop deres behov eller niveau.
- Der er tale om undervisning med et læringsperspektiv. I læring kan der indgå træning. Men der er ikke tale om pasning eller udelukkende træning i at overkomme hverdagen lidt mere selvhjulpent. Livet i et botilbud med pædagogstøtte og dermed et fokus på at håndtere hverdagens opgaver, er således ikke en ungdomsuddannelse i lovens forstand.
- Der er tale om en **ungdomsuddannelse** – metoder, indhold og rammer må derfor indeholde nye momenter. Ungdomsuddannelsen er ikke en treårig forlængelse af grundskolen.

I det følgende vil vi derfor give nogle eksempler på positive tiltag, og vi vil pege på nogle problemstillinger, der bør tages hånd om.

I en del kommuner er ungdomsuddannelsen kommet godt i gang. Herfra får vi ingen eller positive tilbagemeldinger.

Diagnoser

Unge med forskellige vanskeligheder har forskellige behov. Derfor er der til nogen grupper af unge behov for en specialiseringsgrad, der ligger ud over, hvad den enkelte kommune har befolkningsunderlag til at drive.

Der er oprettet specialiserede uddannelser målrettet til unge med autismspektrum forstyrrelser. Det ser vi som positivt.

Der er ved at blive oprettet et specialiseret tilbud for unge døve, der har kognitive vanskeligheder. Det ser vi som positivt.

Derimod ser vi ikke mange muligheder for de unge i målgruppen, der har problemstillinger inden for en ADHD diagnose eller tilsvarende. Der er tale om en gruppe, der er i klemme, og hvor der er behov for en målrettet indsats, hvis der skal være kvalificerede muligheder.

Desuden er der en gruppe unge, der sammen med et fysisk handicap har svært ved at planlægge, strukturere, huske og/eller tage initiativ. Blandt disse unge er der nogen, der end ikke med massiv støtte kan tage en af de andre ungdomsuddannelser. Til den gruppe er der behov for målrettede tilbud.

I en del kommuner er der tilbud målrettet unge udviklingshæmmede. Gruppen er den største og her er der behov for muligheder i alle kommuner, men med en fleksibilitet således at kommunerne ikke reflektorisk altid benytter eget tilbud til alle unge.

2. Uddannelsens økonomi

Fra Handicaporganisationernes side har vi den opfattelse, at uddannelsen er uegnet til taxameterstyring og gennemsnitlige beregninger af omkostningerne pr. elev. Dette i forståelse af, at der er tale om en lille men relativt forskellig målgruppe, hvor udgiftsniveauet for eleverne er voldsomt forskelligt.

Det er helt grundlæggende vores forventning, at når en lov er vedtaget og trådt i kraft, så overholdes den af samtlige forpligtede myndigheder. Her er der vanskeligheder i forhold til den nye ungdomsuddannelse. En del kommuner forhæler udviklingen af en uddannelse og den hastighed, hvormed de henviser de unge i kommunen til uddannelsen. Dette er til skade for den enkelte unge og for faglig kvalitetsudvikling på feltet. Efter vores opfattelse er det i klar uoverensstemmelse med lovens ånd og bogstav.

Handicaporganisationerne finder ikke, at det må blive den enkelte borgers problem at håndtere opgaven at få kommunerne til at løse deres opgaver. Vi finder derfor ikke, at en henvisning til, at kommunerne kan anmeldes til tilsynsrådene er tilfredsstillende.

Til illustration af, hvor alvorlig problemstillingen er, kan nævnes at store og regionalt toneangivende kommuner som f.eks. København, Århus og Ålborg alle har udskudt diskussioner og beslutninger omkring bevilling og udvikling af uddannelsen, til økonomiforhandlingerne er afklarede.

Handling:

Undervisningsministeriet må tage initiativ til at få afsluttet økonomiforhandlingen med KL.

Ved lovens vedtagelse blev kommunerne stillet i udsigt, at kunne kommunerne efter opgavevaretagelsen var påbegyndt fremlægge behov for yderligere økonomisk dækning, så ville der blive set positivt på dette. Den vej må kommunerne følge.

3. Ungdommens Uddannelsesvejledning

Ungdommens Uddannelsesvejledning er relativt nyligt etableret. UU har særlige forpligtelser over for unge, som har særlige behov. Det er nødvendigt. Imidlertid er forpligtelsen ikke alle steder fulgt op af, at medarbejdere i UU har særlig viden om unge med særlige behov. Vi ved, at mange unge med handicap modtager mangelfuld vejledning.

Handling:

Undervisningsministeriet, KL og Handicaporganisationerne må, med Undervisningsministeriet som pennefører, udarbejde en vejledning, der beskriver vejledningsindsatsen, udarbejdelsen af elevplan, planlægningen af overgangen fra grundskolen til ungdomsuddannelserne og klageadgangen for den unge og forældrene, således at rollefordelingen er klar med hensyn til ansvar, initiativpligt, opgaver, tidsfrister m.m.

Handicapaspektet må beskrives tydeligt som en del af vejlederuddannelsen.

Kommunerne må forpligtes til at sikre, at der via efteruddannelse og målrettet rekruttering sikres viden om handicap i enhver kommunes UU.

Kommunerne må forpligtes til at sikre, at UU har til huse i tilgængelige bygninger og har både elektroniske og papirbaserede oplysnings- og vejledningsmaterialer der er tilgængelige for mennesker med forskellige handicap.

4. Kommunernes sagsbehandling

Loven omfatter alle, der har afsluttet grundskolen, og som har fået lagt en uddannelsesplan inden det fyldte 25. år. Hidtil er det stort set udelukkende unge, der netop har afsluttet grundskolen, der har påbegyndt uddannelsen.

Mange kommuner har haft et ønske om, ikke at igangsætte uddannelse i nævneværdigt omfang, før økonomiforhandlingerne er afsluttet. Det har flere steder ført til langsommelig sagsbehandling og forhaling af beslutninger. Kommunerne har ikke givet klagevejledning, og på det seneste har vi fra handicaporganisationernes side rådgivet vores medlemmer til at se manglende afgørelser som et afslag på linie med, hvordan dette fortolkes på det sociale område.

En del kommuner har forestillinger om en mere holdbaseret uddannelse. Der foregår dog mange steder ikke egentlig udvikling, kommunerne afventer fortsat økonomiforhandlingerne og derfor bremser kommunerne flere steder de ønsker og planer, der kommer fra unge, deres forældre og som er udarbejdet i samarbejde med UU.

Handling:

Kommunerne må tage kontakt til alle inden for målgruppen, der endnu ikke er flydt 25 år med tilbud om rådgivning og vejledning, således at *hele* målgruppen reelt får mulighed for uddannelse.

Kommunerne skal træffe afgørelser og give korrekt og fyldestgørende klagevejledning.

Kommunerne skal give et individuelt tilbud – loven er trådt i kraft.

5. Forsørgelse

Fra handicaporganisationernes side ser vi gerne, at de der har behov tildeles førtidspension. Vi ønsker på den anden side ikke, at mennesker der egentlig skulle have andre muligheder tildeles førtidspension, f.eks. fordi kommunen så anser, at den er ude over en forpligtelse til at støtte borgeren i at finde passende muligheder inden for uddannelse og beskæftigelse.

Det er klart, at det er og skal være muligt at tage uddannelsen med førtidspension som forsørgelsesgrundlag, men ikke alle unge, der er målgruppe for uddannelsen er samtidig berettigede til førtidspension.

Men også andre former for forsørgelse må være mulig. Der har været tvivl om, hvorvidt der kunne bevilges revalidering og forrevalidering til uddannelsen. Dette er der nu kommet afklaring på, at kommunerne kan. Men mange kommuner er ikke klar over dette.

Handling:

Vedtagelse af lovgivning der sikrer, at alle unge over 18 år i målgruppen har krav på forsørgelse mens de tager uddannelsen. Forsørgelsen skal kunne kombineres med andre handicapbetingede ydelser. Ligeledes skal der være mulighed for støtte til særligt dyre boformer for mennesker med handicap, f.eks. botilbud med tilknyttede pædagoger eller specialindrettede og beskyttede boliger med plads til kørestol, hjælpemidler m.m.

Oplysning fra Undervisningsministeriet til kommunerne om, at der er muligt at benytte bestemmelserne om revalidering og forrevalidering.

6. Private udbydere

Inden for feltet er der både offentlige, selvejende og private udbydere. De forskellige forankringer har forskellige fordele og muligheder.

Imidlertid er der også ulemper, der kan komme den enkelte unge til gene på en meget uheldig måde. Vi kender til private udbydere, der efter kort tid har oplevet at have indvilliget i at undervise en elev, som viser sig at være en vanskeligere, mere kompliceret og måske dyrere opgave, end de som udgangspunkt havde regnet med. Disse unge bliver opgivet af uddannelsesstedet, hvorefter de med endnu et nederlag i bagagen må søge over i en kommunal uddannelse.

Handling:

Undervisningsministeriet må igangsætte et arbejde, der kortlægger incitament og bevæggrunde. På baggrund heraf tages de nødvendige beslutninger om tilrettelæggelse af økonomien, således at den enkelte støttes i stedet for at generes af tilsyneladende uvedkommende incitamentsstrukturer.

7. Uddannelsens navn

Ifølge loven hedder uddannelsen "Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov". Dette kan næppe kaldes hverken kort eller mundret. Hidtil har vi kaldt ungdomsuddannelsen for "den ny ungdomsuddannelse". Det kan vi ikke blive ved med meget længere. Realiteten er, at uddannelsen har behov for et kort, mundret og betegnende navn på linie med de andre ungdomsuddannelser. Sker det ikke, så er vi overbevist om, at de unge selv finder et navn til uddannelsen. Det kan meget vel blive et navn, der ikke er flatterende, og som medvirker til afstandtagen fra uddannelsen hos en del af målgruppen.

Synspunkter vedrørende implementering af ungdomsuddannelsen til unge med særlige behov.

Det Centrale Handicapråd, 28. marts 2008.

Med vedtagelsen af *Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (USB)*, blev et længe næret ønske opfyldt. Med loven er vi kommet et stort skridt videre i ligebehandlingsarbejdet – og vi har fået et helt nødvendigt instrument til at bryde mange unge handicappedes direkte vej fra grundskolen til beskyttet beskæftigelse. Tilsvarende stor er bekymringen derfor over, at implementeringen tilsyneladende går langsomt og modstræbende.

Vi har forståelse for, at kommunerne har haft nogle ganske vanskelige planlægningsvilkår for implementering af uddannelsesstilbuddet. Men de administrative og tekniske problemer det må medføre, må under ingen omstændigheder komme den enkelte potentielle bruger af uddannelsen til skade.

For at sikre, et reelt vidensgrundlag om, hvor og hvilke uddannelsesinitiativer der er sat i værk, så opfordres Undervisningsministeriet til at iværksætte en factfinding undersøgelse, som kan kortlægge uddannelsesudbuddet sådan som det ser ud.

Retsgarantien på en uddannelse skal gælde uanset kommunens eventuelle "langsommelighed"

Den usikkerhed, der er omkring opstarten af uddannelsesstilbuddene, indebærer, at det første og vigtigste krav er, at de unge fra målgruppen, som måtte falde for aldersgrænsen på 25 år - efter lovens ikrafttræden og uden at have fået et uddannelsesstilbud, - får dispensation og dermed får krav på et uddannelsesstilbud, selv om de har passeret 25-års grænsen.

De unges forsørgelsesgrundlag mens de går på uddannelsen

Der synes stadig at herske usikkerhed om forsørgelsesgrundlaget når man går på uddannelsen. De unge under 18 er forældreforsørget, men de mange over 18 er ikke SU-berettiget, kontanthjælp er ikke aktuelt, da den unge ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet og revalidering er næppe heller en mulighed, da uddannelsen ikke har et egentligt erhvervssigte.

Undervisningsministeriet opfordres til at få skabt fuld klarhed over problemet med forsørgelsesgrundlaget.

Krav om formaliseret samarbejde med de ordinære ungdomsuddannelser

Det er en meget væsentlig forudsætning i loven, at den er et tilbud til de unge "*der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse*". Tilbuddet gælder således alene unge der ikke kan profitere af et ordinært ungdomsuddannelsesstilbud. Det er en meget væsentlig pointe.

Det er helt afgørende at den nye ungdomsuddannelse tilbydes til de rigtige. Hverken flere eller færre. Det værste der kan ske er, at unge, der med den rigtige og relevante hjælp kan gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse, henvises til et særtilbud efter den ny lov. Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlig behov må ikke blive et alibi for de almindelige ungdomsuddannelser.

Derfor bør en afgørende del af implementeringen af den nye ungdomsuddannelse være, at der stilles krav om et formaliseret samarbejde mellem de almindelig ungdomsuddannelser der er i kommunen

og de instanser, uddannelsessteder og myndigheder der er involveret i tilrettelæggelse af den særlige ungdomsuddannelse.

Det er således et krav til den særlige ungdomsuddannelse, at den skal indledes med et afklaringsforløb på op til 12 uger. Det bør være et krav, at det indgår som en integreret og formaliseret del af dette afklaringsforløb og at man også foretager en grundig analyse af, hvorvidt den pågældende unge vil kunne gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, med den rigtige og relevante kompensation.

Undervisningsministeriet og Kommunernes Landsforening gennemfører i øjeblikket et stort projekt "Ungdomsuddannelse for alle". Projektet har til formål, gennem udarbejdelse af konkrete lokale handlingsplaner, at styrke muligheden for, at leve op til målsætningen om at 85% og 95% af en årgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i hhv. 2010 og 2015. Disse målsætninger kan ikke realiseres, hvis ikke unge handicappedes ungdomsuddannelsesmuligheder – herunder den særlige ungdomsuddannelse - indtænkes og gøres til en aktiv del af strategien. Undervisningsministeriet og KL opfordres til, at integrere den særlige ungdomsuddannelse og samspillet mellem den særlige ungdomsuddannelse og de ordinære ungdomsuddannelser i projektet.

Ungdommens Uddannelsesvejledning

UU-vejlederen spiller en meget central rolle i implementeringen af den nye ungdomsuddannelse – ikke mindst som den institution der i loven er tillagt kompetencen til at indstille til uddannelsen. Vi har gennem en række fælles initiativer med UU-vejlederne og Vejlederforeningen oplevet et stort engagement i området. Men vi har også konstateret, at den konkrete viden og kendskabet til unge handicappedes særlige behov, ikke altid er tilstrækkeligt. Der vil derfor være behov for at tage initiativer, som kan styrke den enkelte UU-vejleders mulighed for at give en målrettet vejledning, som tager udgangspunkt i de særlige forhold der udspringer af lige præcis denne eller hin funktionsnedsættelse.

Individuelt kompetenceløft – og krav om samarbejde og fornyelse af den beskyttede beskæftigelse

Når vi har fået denne lov, så er det selvfølgelig udtryk for, at lovgivere og alle andre kræfter som har arbejdet for at få denne lov vedtaget, ønsker at der skal ske noget nyt. Det her er ikke bare en ny avis til at pakke de gamle fisk ind i. Implementeringen af loven forudsætter, at der skabes nye og helt individuelt tilrettelagt uddannelsestilbud, som lever op til det udviklingsperspektiv, som er så helt centralt for uddannelsen. Derfor skal kommunerne være varsomme med og meget agtpågivende overfor standardiserede uddannelsespakker, som tilbyder færdiglavede totalforløb. Og derfor er dette ikke bare en ny måde at organisere servicelovens bestemmelser om dag- og aktivitetstilbud eller beskyttet beskæftigelse.

Det er helt afgørende at der holdes fast i formålet med uddannelsen, sådan som det er formuleret i lovens formålsbestemmelse. Her hedder det: *Formålet med ungdomsuddannelsen er, at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.*

I formålet lægges der afgørende vægt på udviklingsperspektivet – og der lægges ikke mindst vægt på, at uddannelsen skal indeholde et perspektiv, som rækker ud over selve uddannelsen og videre

ind i voksenlivet – herunder videreuddannelse og beskæftigelse. Det perspektiv understreges yderligere af de kompetencebeviser, som kommunalbestyrelsen skal udstede.

De unge som gennemfører denne uddannelse vil komme styrket ud både hvad angår deres personlige, social og faglige kompetencer. Derfor kommer de også ud med andre krav og forventninger til det liv de skal leve efter endt ungdomsuddannelse. Derfor er det også et væsentlig del af implementeringen af ungdomsuddannelsesloven, at der etableres et meget tæt og formaliseret samarbejde mellem de kommunale myndigheder og institutioner, som har ansvaret for ungdomsuddannelsen og de myndigheder, som skal tage over efterfølgende. Den ny uddannelse vil lægge et kraftigt pres på ikke mindst de beskæftigelsestilbud, som disse unge efterfølgende vil efterspørge.

Det er derfor nødvendigt at koble implementeringen af denne nye ungdomsuddannelseslovgivning med en kvalitetsreform inden for det der i dag kaldes beskyttet beskæftigelse. De unge - der i dag i vidt omfang - går direkte fra grundskole til beskyttet beskæftigelse – evt. beskæftigelse på beskyttet værksted, de vil fremover have forventninger om et mere kvalificeret tilbud – enten i form af yderligere uddannelse – eller i form af beskæftigelse på vilkår, som i langt højere grad er rigtige job på rigtige arbejdspladser. Den ny uddannelse gør det i høj grad presserende at få moderniseret og kvalitets udviklet de jobtilbud der kan tilbydes til unge med særlige behov.

Disposition

for Ligeværds oplæg ved høring om status på implementering af Lov om Ungdomsuddannelse for personer med særlige behov onsdag d. 2. april 2008 i fællessalen på Christiansborg

- **Kort intro om Ligeværd og en Ligeværdig holdning til Lov 564**
- **Uddybning af vort officielle notat om Lov 564**
- **Hvilke væsentlige barrierer oplever vi pt. i relation til implementering af Lov 564**
- **Forslag til løsningsmodeller for en kvalitativ og konstruktiv implementering af LOV 564.**
- **Afslutning – Ligeværdighed i tilbud til målgruppen**

Foreningsfællesskabet
LIGE VÆRD

d. 28.03.08

Deltagere

I Ligeværds delegation ved høring om status på implementering af Lov om Ungdomsuddannelse for personer med særlige behov onsdag d. 2. april 2008 i fællessalen på Christiansborg:

- Jens Kjær, Tolne efterskole
- Conrad Andreasen, PMU
- Ole Lauth, Egmont Højskolen
- Peter Vig, Høng Erhvervsskole
- Gutte Johansen, Ørnehøj
- Peter Gulstad, sekretariatschef Ligeværd

Notat om Lov 546 ultimo marts 2008.

Lov om Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov er et meget stort fremskridt for den gruppe af unge, der ikke kan gennemføre en ungdomsuddannelse på almindelige vilkår. Det helt centrale i loven er, at de unge nu har fået et retskrav på uddannelse, og at uddannelse skal baseres på en helhedsorienteret indsats, der bygger på udvikling af den unges personlige, sociale og faglige kompetencer.

Der har været og er stor usikkerhed i kommunerne med hensyn til udmøntningen af loven. Usikkerheden har især været skabt fordi, der dels er usikkerhed om de unges forsørgelsesgrundlag under uddannelsen, og der dels er usikkerhed omkring finansieringen af selve uddannelsen.

Vi kan tilmed konstatere, at der er kommuner, der begrænser målgruppen til de unge, der tillige er omfattet af Lov om specialundervisning for voksne. Men det må være helt klart, at det ikke er i overensstemmelse med lovens bogstav. Man kan også sige, at hvis målgruppen var den samme som til voksen specialundervisning, var der i og for sig ingen grund til at gennemføre Lov 564, da der allerede i Lov om specialundervisning for voksne er mulighed for at tilrettelægge undervisningen som en ungdomsuddannelse.

Det er således Foreningsfællesskabet Ligeværds opfattelse, at alle unge, der ikke er i stand til at gennemføre minimum en EGU med den nødvendige støtte, er omfattet af loven. Det er således Ligeværds opgave at bakke de unge op i at få opfyldt det retskrav, de har på at få en ungdomsuddannelse af mindst 3 års varighed.

Men ungdomsuddannelsen kan ikke stå alene, da den ikke i sig selv afklarer den unges fremtidige forsørgelsesgrundlag eller den unges muligheder på arbejdsmarkedet. Det er derfor også Ligeværds opfattelse, at kommunerne skal fastholdes på deres forpligtelse til at udvikle de unges evner efter Lov om aktiv beskæftigelse, Lov om aktiv socialpolitik og Lov om social Service, med det klare mål at sikre størst mulig tilknytning til arbejdsmarkedet og en høj grad af selvforsørgelse. Det er således kommunernes opgave at sammentænke Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og arbejdsmarkeds- og sociallovgivninger. En kombination af de 3 redskaber vil skabe de bedste muligheder for denne gruppe af unge.

Det er ligeledes Foreningsfællesskabet Ligeværds opfattelse, at det arbejde, der udføres på de skoler og uddannelsessteder, der er medlemmer af Foreningsfællesskabet Ligeværd, står klar til at udmønte denne sammentænkning. Vi gør det allerede i vid udstrækning. Skoler og uddannelsessteder har igennem alle årene arbejdet med, at udvikle på personlige, sociale og faglige kompetencer i forhold til de unge. Det er faktisk den tankegang den helhedsorienterede indsats hviler på. Foreningsfællesskabet Ligeværd bakker klart op om de initiativer, der allerede er taget af skoler og uddannelsessteder, og ser derfor med store forventninger frem til at følge udviklingen af tilbud efter LOV 564.

Foreningsfællesskabet Ligeværd

Landsforeningen LEV

Folketinget
2. Udvalgssekretariat
Christiansborg

Den 27. marts 2008

D.nr. 972-003

Sagsbeh. Dan Schimmell

Vedr.: Landsforeningen LEVs oplæg til høring om implementering af ungdomsuddannelsen til unge med særlige behov

Landsforeningen LEV er om nogle rigtig glade for at Folketinget i 2007 vedtog den særlige ungdomsuddannelse. Hermed fik vi endelig gjort op med mange års bevidst forskelsbehandling af mennesker med udviklingshæmning.

Processen op til vedtagelse af lov om den særlige ungdomsuddannelse, var blandt andet præget af en stor usikkerhed om hvor mange elever der reelt kunne tænkes at benytte uddannelsen. Desværre er der med vedtagelsen af loven ikke skabt det forventede klar billede af hvem der skal eller kan deltage i den særlige ungdomsuddannelse. Landsforeningen LEV har deltaget i møder med børne, unge og kulturchefforeningen i KL, hvor vi til vores store overraskelse kunne se at kommunerne havde ganske svært ved at finde den rigtige målgruppe til den særlige ungdomsuddannelse. Således er der talt om at uddannelsen er velegnet til unge piger med spiseforstyrrelser, eller unge der ikke helt ved hvad de har lyst til.

Det er vores opfattelse at den særlige ungdomsuddannelse af flere ses som "den fri ungdomsuddannelse" blot i en anden forklædning. Den særlige ungdomsuddannelse bliver en del steder brugt som den "nemme" løsning når det handler om at få "almindelige" unge ind i et uddannelsessystem, unge der med stor sandsynlighed ville kunne være fastholdt i det ordinære uddannelsessystem, hvis viljen og adgangen til den specialpædagogiske støtte havde været der – konsekvensen er at kommunerne påtager sig omkostninger, der egentlig skulle afholdes af statskassen. Derved bliver diskussionen af underfinansiering endnu mere absurd.

KL kræver flere penge, med argumentet om en bredere målgruppe, end det oprindelige udgangspunkt egentlig var, derved bliver diskussionen om

Den særlige ungdomsuddannelse blev vedtaget i Folketinget i 2007. Hermed fik vi endelig gjort op med mange års bevidst forskelsbehandling af mennesker med udviklingshæmning.

Tilsluttede foreninger
Afdelingsforeningen i Danmark
Cofu-Cofu Foreningen
Dansk Forening for Tuberculose
Dansk Forening for Sibirer og Nordboer
Dansk Døvblindhedsforening
Dansk Døvblindhedsforening
Dansk Døvblindhedsforening
Foreningen for Rullestol og Taybi Syndrom i Danmark
Hæmningsskole Bornholm
Hvidovre Kommune
KBU - Kultur og Uddannelse
Danmarks Udviklingsforbundet
Landsforeningen for Autisme
Landsforeningen Downs Syndrom
Landsforeningen for højt 2 i Danmark
Landsforeningen for Højt 2 i Danmark
Landsforeningen for Sotos Syndrom
Landsforeningen Rett Syndrom
Landsforeningen i Danmark
Landsforeningen i Danmark
Landsforeningen i Danmark

Landsforening LEV
Landsforening LEV
250 Hvidovre
Tlf: 3625 9666
Fax: 3625 9667
E-mail: lev@lev.dk
www.lev.dk
CVR: 549 0005
CVR: 549 0005

underfinansiering endnu engang intentioner med denne lovgivning.

overskyggende for de mange og gode

Landsforeningen LEV har ingen eksempler på at kommunerne har nægtet at etablere en særlig ungdomsuddannelse, men der er efterhånden en god håndfuld eksempler på hvad man på godt gammeldags dansk vil kalde smøleri, og som de facto betyder at retskravet ikke opfyldes. Landsforeningen LEV har set at Undervisningsministeren med stor ihærdighed af flere omgang har fortalt kommunerne om deres forpligtigelse – hvilket vi naturligvis er rigtig glade for, men forældre og udviklingshæmmede er stadig usikre om deres ret og hvad retskravet betyder. Der er dermed behov for en styrket informations og oplysningsindsats fra blandet andet Undervisningsministeriets og kommunernes side.

I forbindelse med høringerne til lovforslaget omkring den særlige ungdomsuddannelse, spurgte Landsforeningen LEV om etableringen af en særlig ungdomsuddannelse ville have indflydelse på adgangen til kompenserende specialundervisning for voksne. Kompenserende specialundervisning er den undervisning bl.a. voksne udviklingshæmmede kan deltage i. Undervisningen har som målsætning at afhjælpe følgerne af det givne handicap. Helt i overensstemmelse med intentionerne i beslutningsforslaget meddelte Undervisningsministeren at lov om kompenserende specialundervisning for voksne, ikke havde noget med den særlige ungdomsuddannelse at gøre.

Ikke desto mindre modtager vi nu fra mange kommuner samstemmende tilbagemeldinger om at adgangen til kompenserende specialundervisning er faldet bort med henvisning til at kommunerne skulle bruge pengene til etableringen af den særlige ungdomsuddannelse.

Derfor står vi i dag med oplevelsen af at unge endelig kan få en ungdomsuddannelse der kan hjælpe dem videre i livet, men voksengruppen af udviklingshæmmede der har brugt den kompenserende specialundervisning til at afhjælpe nogle følgerne af deres handicap – har ikke længere den mulighed. Så hvad der blev vundet på karrusellen blev tabt på gyngerne.

Vores grundlæggende bekymring aktuelt er altså skredet i målgruppen, der som følge af deres bl.a. har en uløst konflikt om finansiering. Dette vil vi naturligvis følge nøje.

I de kommende år ville vi dog helst kunne sætte fokus på de mange muligheder den særlige ungdomsuddannelse giver den enkelte og samfundet for at drage nytte af de kompetencer og den arbejdskraft udviklingshæmmede også har.

Vi ville også gerne kunne se den særlige ungdomsuddannelse om én af hjørnestenene i skabelsen af egentlige ungdomsmiljøer med kollegier og lignende for mennesker med udviklingshæmning. Det er os magtpåliggende at få skabt retten til forskellige livsfaser uanset sit psykiske funktionsniveau.

Den særlige ungdomsuddannelse har således for os et bredere perspektiv, som vi glæder os til at kunne udfolde sammen med gode folk i Folketinget, Regionerne og kommunerne.

Lige nu er vi dog i en implementeringsfase, som knapt synes at være begyndt og i den grad kræver en kick-start samt ikke mindst, at ansvarlighed rydder de tilbageværende sten af vejen.

Med venlig hilsen

Landsforeningen LEV

Dan Schimmell

Folketinget
2. Udvalgssekretariat
Christiansborg

31. marts 2008

Landsforeningen Autismes oplæg til høring om implementeringen af lov nr. 564 om den 3 årige ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Landsforeningen Autisme blev rigtig glade da Lov nr 564 blev vedtaget. Med loven troede vi at vores unge nu endelig fik en fair chance for ikke kun en bedre livskvalitet, men at de bedst fungerende også fik en fair chance for at få en uddannelse der ville sætte dem i stand til at leve et liv så tæt på det "normale" som muligt, med job i et eller andet omfang og egen bolig med støtte, i stedet for et liv på passiv forsørgelse.

Desværre viser det sig nu at et fåtal af mennesker med autismspektrumforstyrrelser (ASF) har fået et tilbud, og mange af de tilbud der er givet har været præget af "lav pris frem for kvalitet"

I forarbejderne til loven kan man se at undervisningsministeriet tager udgangspunkt i et udgiftsniveau på 170.000 Kr. pr årselev. Dette tal har i praksis vist sig at blive "beløbet" som kommunerne vil betale, og vi har lige siden lovens vedtagelse set et slagsmål mellem KL og ministeriet om hvorvidt der er afsat penge nok til dette formål. Landsforeningen Autisme skal ikke gøre sig til dommer i spørgsmålet om hvorvidt der er afsat penge nok, men vi kan konstatere at det ikke er lykkedes ministeren at overbevise kommunerne om at pengene er der, med det resultat at man på KLs hjemmeside kan læse en direkte opfordring til ikke at overholde en lov som er vedtaget af folkettinget.

Citat fra KLs hjemmeside:

<http://www.kl.dk/ncms.aspx?id=78d638b9-142b-4f4e-9820-125c53079aa4&ax=center:Od807c5a-87da-49fe-b5ae-ed5843865811,0>

KL anbefaler derfor, at kommunerne ikke tager endelig beslutninger om tilrettelæggelsen af uddannelsen, før økonomien er fastlagt

Citat slut

Og fra samme hjemmeside kan man se at kommunerne opfordres til at intimidere UUs uvildighed, ved at give følgende råd:

Citat: (Landsforeningen Autismes fremhævninger)

LANDSFORENINGEN AUTISME

Herlev Hovedgade 199, 2730 Herlev, Tlf. 70 25 30 65, Fax 70 25 30 70, E-mail: kontor@autismeforening.dk

De unge i målgruppen vil ofte modtage ydelser fra socialforvaltningen, hvorfor der er behov for en koordinering og samspil om sammensætningen af ydelserne. Der bliver ligeledes behov for at afdække kommunens kontakter til det lokale arbejdsmarked og erfaring med fremskaffelse af praktikpladser. **Samspillet skal også sikre enighed om hvilke tilbud, det er hensigtsmæssigt, at UU indstiller til.**

Citat slut

Landsforeningen Autisme oplever på denne baggrund 2 ting. Det ene er at vore bisiddere nærmest skal kæmpe for hvert eneste medlem der ønsker et sådant tilbud til sine børn. Som eksempel herpå kan nævnes Thisted kommune der pr. 15. januar 2008 i hele kommunen KUN havde indstillet 1 ung til uddannelse efter denne lov – på trods af at de modtog den første ansøgning allerede i juli 2007.

I samme kommune har det førnævnte samspil også bevirket at UUs indstilling begrænser sig til at UU alene i sin indstilling tager stilling til om en ung er omfattet af retskravet, samt nogle helt generelle bemærkninger om at der skal tages hensyn til den unges diagnose i form af struktur og forudsigelighed.

Landsforeningen Autisme har også eksempler på kommuner der har nægtet en ung et uddannelses tilbud med henvisning til at han ikke var omfattet af retskravet. Man mente at han kunne gennemføre en normal uddannelse med støtte, på trods af at han ikke engang havde formået at fuldføre en 9. Klasse, men i samme øjeblik der blev klaget så mente man pludselig at den unge VAR omfattet af retskravet, men at man skulle have tid til at lave et tilbud, som man tidligst kunne have færdig til august 2008. En anden kommune vil kun (i det man henviser til en prissammenligning) henvise til en bestemt institution i det man henviser til en prissammenligning mellem 3 institutioner. Denne kommune har på intet tidspunkt forsøgt at sætte sig ind i selve indholdet i de 3 tilbud, men har bare meddelt forældrene at man i kommunen ikke bruger andre institutioner end den tilbudte.

Viborg og andre kommuner har først planer om at vurdere behovet for ungdomsuddannelser til efteråret 08, mens der er eksempler på at Herning og andre kommuner har tilbudt afklaringsforløb på helt op til 6 måneder fordi de endnu ikke er klar med tilbud.

I det hele taget må man sige at diskussionen om finansiering har betydet, at vi har set en stor kreativitet fra kommunernes side for at forhale lovens implementering indtil økonomien er afklaret.

Vores hoved bekymringer går derfor primært på det kaos som den manglende afklaring af økonomien har medført.

Vi er også bekymrede over UUs rolle i det her. Som vi har forstået loven så var UU tiltænkt en central og uvildig rolle i indstillingen til tilbud, men i praksis viser det sig ofte at det er kommunalbestyrelserne der sidder og indstiller, eller pålægger UU hvilke tilbud de må visitere til.

I den forbindelse mener Landsforeningen at der er behov for en opgradering/mere uddannelse af UU vejlederne, i forbindelse med vejledning af unge med særlige behov.

For landsforeningen Autisme er det vigtigt at tilbud efter denne lov bliver reelle tilbud, med uddannelsesmæssigt indhold, og ikke som vi ser tendenser til; tilbud om opbevaring, og en måde at spare det 10 skoleår væk for en gruppe af unge der qua deres udviklingsfortryrelse netop har så hårdt brug for et ekstra skoleår inden de skal videre i livet

Med venlig hilsen

Landsforeningen Autisme
Peter K. Nielsen

Egmont Højskolen
Villavej 25, Hou
8300 Odder

Hou den 31. marts 2008

Folketinget
2. Udvalgssekretariat
Christiansborg
1240 København K

Vedr. Høring om implementering af ungdomsuddannelse til unge med særlige behov

Tak for initiativet til denne høring, som Egmont Højskolen er inviteret til at deltage i gennem Folkehøjskolernes forening i Danmark og Landsforeningen Ligeværd.

Det er naturligvis et begrænset erfaringsgrundlag (3 måneder), der er i forhold til et kort skriftligt oplæg til høringen, men følgende ønskes fremført på baggrund af samtaler med nuværende elever under loven (7) og potentielle/kommende elever (ca. 12).

Forsørgelsesaspektet:

Eksempel: Elev og forældre henvender sig til den lokale UU-vejleder på baggrund af den unges kognitive og fysiske handicap. UU indstiller, at den unge (eleven) er omfattet af målgruppen. Sammen med indstillingen fremsendes en individuel uddannelsesplan, som omfatter et højskoleophold på ca. 20 uger for nogle og helt op til godt 120 uger for andre. Da det drejer sig om unge, som netop er blevet 18 år, er deres fremtidige forsørgelsesgrundlag ikke afklaret. Kommunalbestyrelsen vil ikke godkende indstillingen, fordi forsørgelsesgrundlaget ikke er afklaret. Med andre ord, kommunalbestyrelsen vil vente med godkendelsen, indtil det er afgjort, om den unge skal have pension eller ej. Det er ikke holdbart, at pension eller ej skal være afgørende for, hvorvidt en positiv indstilling fra UU skal effektueres. De forældre skolen har været i kontakt med i konkrete sager har ikke umiddelbart haft ressourcer til at starte "klagemøllen".

Kommuner, der har "købt" uddannelser til unge, der forsørges efter LAB-loven, forstår ikke, at betalingen er omfattet af betalingsloven, når en del af uddannelsen afvikles i henhold til lovens § 5. Hvis kommunen vælger at henvise den unge til "inden-kommunale" uddannelsessteder, er betalingen ikke lige så gennemskuelig.

Afledte udgifter til handicaprelaterede indsatser:

3 af skolens nuværende lov 564 elever er også omfattet af Servicelovens bestemmelser om støtte til mennesker med lungeinsufficiens. Det er nærmest umuligt, at få bevilliget den ekstra nødvendige kvalificerede hjælp til studieture og ekskursioner mm., da de pågældende er førtidspensionister. At de samtidigt er i gang med en 3-årig ungdomsuddannelse kan de nuværende forvaltningsprocedure slet ikke overskue. Her mangler helhedstænkning og forståelse for de læringselementer

som er nødvendige i forhold til det netop fremsatte lovforslag om BPA (Borgerstyret personlig assistance).

Et lokalt tilbud er "eneste tilbud":

Flere unge og deres forældre har efter et orienterende besøg her på skolen meddelt, "at hjemkommunen kun undtagelsesvist lader unge fra målgruppen tage uddannelse i andre kommuner eller regioner, da kommunen har udviklet et lokalt tilbud, som opfylder lovens betingelser om et 3-årigt forløb". Hvis en sådan udmelding er acceptabel eller i overensstemmelse med lovens "ånd", bliver uddannelsesplaner med elementer hentet fra § 5 stk. 1-6 illusorisk. Hvordan kan selv en stor kommune med et fast struktureret tilbud leve op til, at uddannelsen skal være individuelt tilrettelagt under hensyn til den enkelte unges kvalifikationer, modenhed og interesser?

Handicaprådernes rolle

Ved Dansk Folkepartis fremsættelse af beslutningsforslag B51 skrev DF, at strukturreformen betød, at kommunerne fremover skulle være borgernes indgang til bl.a. den sociale service og specialundervisningen. "For udviklingshæmmede og deres pårørende betyder det, at handicappolitikken og dens udmøntning kommer til at ske i kommunerne og herunder gennem de nye lovpligtige handicapråd."

Flere unge og deres forældre har kontaktet de lokale handicapråd, da de direkte er nævnt i bemærkningerne i beslutningsforslaget. Disse henvendelser er blevet afvist, da handicaprådene ikke kan behandle enkeltsager men kun kommunens generelle politik.

Med venlig hilsen

Ole Lauth
højskoleforstander